

بودجه سازمان نظام مهندسی ساختمان استان‌ها درآمدها، مصارف و هزینه‌ها

(مصارف عملیاتی، غیر عملیاتی یا سرمایه‌ای) و مازاد یا کسری درآمدها به هزینه‌ها

بهروز فرح شیرازی

کارشناسی عمران، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر،
خزانه‌دار ادوار هیئت مدیره استان بوشهر و خزانه‌دار دوره نهم شورای مرکزی
farahshirazibehrouz@gmail.com

منابع درآمدی شامل ورودیه، حق عضویت سالیانه، درآمدهای آموزشی، پژوهشی، خدمات فنی و درآمد حاصل از ارائه خدمات مهندسی است.

- خدمات فنی، آموزشی و پژوهشی: سازمان با ارائه دوره‌های آموزشی، مشاوره‌های فنی و پژوهش‌های کاربردی در حوزه صنعت ساختمان، درآمدهایی را تحت این عنوان کسب می‌نماید.
- خدمات مهندسی: ارائه خدمات مهندسی و کنترل نقشه‌ها در قالب فرایندهای قانونی نیز از دیگر منابع مالی سازمان است.
- سایر درآمدها: شامل درآمدهای متفرقه مانند بهره بانکی، اجاره املاک، درآمد حاصل از فروش اوراق بهادار یا کمک‌های احتمالی می‌باشد.

۴-۱- مصارف سازمان استان

۴-۱-۱- مصارف عملیاتی

مصارف عملیاتی به هزینه‌هایی اطلاق می‌شود که مستقیماً در راستای اداره جاری سازمان و فعالیت‌های روزمره آن پرداخت می‌شوند. بر اساس فایل فرمت جدید بودجه استان‌ها این مصارف شامل موارد زیر هستند.

- هزینه‌های پرسنلی: پرداخت حقوق و مزایای کارکنان، بیمه سهم کارفرما، عیدی، پاداش، اضافه‌کار، کمک‌هزینه‌های رفاهی و خدمات درمانی.
- هزینه‌های قانونی و الزامی: نظیر مالیات‌ها، بیمه‌های اجتماعی و هزینه‌های مرتبط با الزامات قانون.
- هزینه‌های اداری و پشتیبانی: شامل اجاره ساختمان، هزینه آب و برق و گاز، تعمیر و نگهداری تجهیزات، هزینه ایاب و ذهاب، ارتباطات و سایر موارد مشابه.
- هزینه‌های مربوط به برگزاری دوره‌های آموزشی، جلسات و همایش‌ها.

۴-۱-۲- مصارف غیر عملیاتی و سرمایه‌ای

این دسته از مصارف مربوط به هزینه‌هایی است که در راستای توسعه زیرساخت‌ها، افزایش دارایی‌های ثابت و سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت انجام می‌پذیرد، در بودجه پیشنهادی، این

درآمدی و هزینه‌ای با جزئیات مناسبی ارائه شده است. منابع درآمدی عمدتاً شامل ورودیه، حق عضویت سالیانه، درآمدهای آموزشی، پژوهشی، خدمات فنی و درآمد حاصل از ارائه خدمات مهندسی است. در مقابل، هزینه‌ها به دو دسته کلی هزینه‌های جاری شامل حقوق و مزایای کارکنان، هزینه‌های قانونی، بیمه‌ها و هزینه‌های عملیاتی دیگر و هزینه‌های سرمایه‌ای مانند خرید تجهیزات، توسعه زیرساخت‌ها و نوسازی ساختمان تقسیم می‌شوند.

با نگاهی به اصول قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و آئین‌نامه‌های اجرایی آن، نقش شفافیت مالی، عدالت در هزینه‌کرد منابع و کارایی در بهره‌برداری از بودجه در ارتقای عملکرد سازمانی برجسته می‌گردد. در این مقاله سعی شده است با تحلیل تطبیقی آئین‌نامه‌های درآمدی و هزینه‌ای، وضعیت مازاد یا کسری بررسی شده و در صورت نیاز پیشنهاداتی برای بهبود ساختار مالی سازمان ارائه گردد.

۳- منابع درآمدی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان

منابع مالی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان، بر اساس قوانین مصوب و نظام‌نامه‌های اجرایی، در قالب فصل اول بودجه با عنوان منابع عملیاتی طبقه‌بندی شده‌اند. این منابع به‌طور کلی از محل دریافتی‌های مرتبط با فعالیت‌های سازمان در حوزه ارائه خدمات فنی، پژوهشی، آموزشی و همچنین عضویت اعضا تأمین می‌شوند. در فرمت جدید بودجه استان‌ها منابع درآمدی در چند ردیف اصلی تنظیم شده‌اند.

- حق ورودیه اعضا: بر اساس ماده ۱ نظام‌نامه موضوع ماده ۱۱۳ آئین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی، از اعضای جدیدالورود به سازمان مبلغی به‌عنوان ورودیه دریافت می‌گردد.
- حق عضویت سالیانه: این دریافتی بر اساس ماده ۲ همان نظام‌نامه از کلیه اعضای دارای پروانه یا عضو عادی به‌صورت سالانه اخذ می‌شود.

۱- چکیده

در این مقاله تلاش شده است با بررسی دقیق بودجه سازمان نظام مهندسی ساختمان استان‌ها، به تحلیل منابع و مصارف مالی، شامل مصارف عملیاتی، غیرعملیاتی و سرمایه‌ای پرداخته شود. چهارچوب این تحلیل مبتنی بر اطلاعات ارائه شده از بودجه مصوب استان‌ها و فرمت جدید جداول بودجه استان‌ها است که در حال طی روند اداری جهت ابلاغ به استان‌ها بوده و نیز مفاد قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و نظام‌نامه ماده ۱۱۳ آئین‌نامه اجرایی آن می‌باشد. هدف اصلی این مطالعه، شفاف‌سازی نسبت درآمدها به هزینه‌ها و ارزیابی وضعیت مازاد یا کسری بودجه در سال آتی سازمان است. بررسی اجزای درآمدی شامل ورودیه‌ها، حق عضویت، درآمدهای خدمات آموزشی و پژوهشی، و مقایسه آن با مصارف حقوق و مزایای پرسنلی، هزینه‌های الزامی و سرمایه‌گذاری‌های توسعه‌ای، دیدی جامع از وضعیت مالی سازمان ارائه می‌دهد. با تحلیل آن، نتایج نشان می‌دهد که با وجود تمرکز عمده بر مصارف پرسنلی و هزینه‌های جاری، برنامه‌ریزی سازمان می‌تواند به‌گونه‌ای باشد که در برخی بخش‌ها با مازاد نسبی مواجه شود.

۲- مقدمه

سازمان نظام مهندسی ساختمان به عنوان یکی از نهادهای کلیدی در حوزه مهندسی کشور، مسئولیت سنگینی در حوزه تنظیم مقررات، نظارت، آموزش و کنترل مدارک مربوط به صدور مجوزها دارد. با توجه به گستره وظایف و مأموریت‌های متنوع، برخورداری از ساختار مالی شفاف و متوازن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. از این رو، بودجه سالانه سازمان نه تنها بیانگر توان مالی آن بلکه نماد جهت‌گیری‌های استراتژیک و اولویت‌های اجرایی آن نیز محسوب می‌شود. در فرمت جدید بودجه استان‌ها سرفصل‌های

هدف اصلی این مطالعه، شفاف‌سازی نسبت درآمدها به هزینه‌ها و ارزیابی وضعیت مازاد یا کسری بودجه در ساتی سازمان است.

۸- جمع‌بندی

در این گزارش توصیفی، نگاهی داشتیم به ساختار مالی سازمان نظام مهندسی ساختمان استان بر اساس چهارچوب جدید بودجه استان‌ها. تحلیل بخش‌های مختلف بودجه نشان داد که منابع درآمدی سازمان عمدتاً از محل ورودیه اعضا، حق عضویت سالیانه، ارائه خدمات فنی، آموزشی، پژوهشی و نیز سایر درآمدهای متفرقه تأمین می‌گردد.

از سوی دیگر، مصارف سازمان نیز به دو بخش اصلی عملیاتی و غیرعملیاتی یا سرمایه‌ای تقسیم شده‌اند. با مقایسه پیش‌بینی درآمدها و هزینه‌ها در سال، به نظر می‌رسد که سازمان بتواند برنامه بودجه‌ای خود را به گونه‌ای تدوین نماید که در پایان دوره مالی، با مازاد درآمد نسبت به هزینه‌ها مواجه باشد.

۹- پی‌نوشت

- ۱- هزینه‌های جاری سازمان مانند حقوق و خدمات
- ۲- هزینه‌های توسعه‌ای مانند خرید تجهیزات
- ۳- گردش مالی فصلی سازمان

۱۰- مراجع

- [۱] قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، مصوب مجلس شورای اسلامی
- [۲] نظام‌نامه اجرایی ماده ۱۱۳ آئین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان
- [۳] فرمت جدید بودجه اصلاحی سازمان نظام مهندسی ساختمان، مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۱۴
- [۴] اطلاعات آماری و مالی ارائه شده در جداول بودجه استان‌ها

و سایر منابع درآمدی و مصارف نقدی شامل پرداخت حقوق، هزینه‌های جاری، بدهی‌های مالیاتی و بیمه‌ای و سایر هزینه‌های عملیاتی به تفکیک پیش‌بینی شده است.

بررسی جریان وجوه نقد نشان می‌دهد که با مدیریت دقیق دریافت‌ها و پرداخت‌ها، سازمان به گونه‌ای برنامه‌ریزی کرده است که در پایان هر فصل از مازاد نقدینگی کافی برای ادامه فعالیت‌ها و انجام تعهدات برخوردار باشد. همچنین این برنامه‌ریزی در مدیریت بهتر پروژه‌های سرمایه‌ای و کنترل زمان‌بندی هزینه‌های توسعه‌ای نقش مؤثری خواهد داشت.

۷- یادداشت‌های بودجه

در بخش یادداشت‌های جداول بودجه استان‌ها، توضیحات تکمیلی مربوط به منابع درآمدی و مصارف هزینه‌ای ارائه شده است. این یادداشت‌ها به منظور شفاف‌سازی جزئیات اقلام بودجه و رفع ابهامات احتمالی تدوین گردیده‌اند. در یادداشت‌های مربوط به منابع، اطلاعات دقیق‌تری از اجزای درآمدی مانند میزان پیش‌بینی شده برای ورودیه‌های جدید، حق عضویت‌اعضای دارای پروانه، درآمدهای آموزشی، پژوهشی و سایر منابع متفرقه ارائه شده است. این بخش کمک می‌کند تا سهم هر یک از اجزای درآمدی در کل بودجه مشخص شود و برنامه‌ریزی دقیق‌تری در راستای تحقق آن‌ها صورت گیرد.

در بخش یادداشت‌های مربوط به مصارف نیز جزئیات هزینه‌های پرسنلی، هزینه‌های قانونی و الزامی، هزینه‌های پشتیبانی و خدمات اداری و هزینه‌های سرمایه‌ای تشریح شده‌اند. این یادداشت‌ها نحوه تخصیص منابع به هر یک از سرفصل‌های هزینه‌ای را مشخص کرده و میزان اهمیت و اولویت‌بندی هزینه‌ها را برای تصمیم‌گیران روشن‌تر ساخته است.

به‌طور کلی، یادداشت‌های بودجه به‌عنوان مکمل جداول اصلی بودجه، نقش مهمی در افزایش شفافیت مالی سازمان و تسهیل در فرایند نظارت و ارزیابی عملکرد مالی دارند.

مصارف شامل موارد زیر است.

- خرید تجهیزات و نوسازی فضاهای اداری
- توسعه سامانه‌های نرم‌افزاری و زیرساخت‌های دیجیتال
- سرمایه‌گذاری در پروژه‌های عمرانی متعلق به سازمان
- خرید یا ساخت دفاتر نمایندگی در شهرستان‌ها

۵- مازاد درآمدها به هزینه‌ها

یکی از مهم‌ترین شاخص‌های مالی در بررسی عملکرد سازمان‌ها، نسبت درآمدها به هزینه‌ها و در نهایت مقدار مازاد یا کسری بودجه است. سازمان نظام مهندسی ساختمان نیز در فرمت جدید بودجه استان‌ها تلاش کرده است تراز درآمد و هزینه خود را به شکلی تنظیم نماید که با حفظ تعادل مالی، از بروز کسری در اجرای برنامه‌ها جلوگیری شود.

با مقایسه ارقام بودجه پیشنهادی در بخش منابع و مصارف، مشاهده می‌شود که نیاز است سازمان برنامه‌ریزی خود را با هدف ایجاد مازاد نسبی درآمد نسبت به هزینه طراحی نماید. این مازاد عمدتاً در جهت اطمینان از عدم کمبود منابع و با هدف تأمین هزینه‌های توسعه‌ای، نوسازی تجهیزات و سرمایه‌گذاری‌های زیرساختی پیش‌بینی شده است.

۶- جریان وجوه نقد^۳

جریان وجوه نقد سازمان نظام مهندسی ساختمان استان، در چهارچوب بودجه استان‌ها به تفکیک فصول سال تنظیم شده است. در این بخش، دریافت‌ها و پرداخت‌های نقدی پیش‌بینی شده برای هر فصل شامل بهار، تابستان، پاییز و زمستان به صورت جداگانه ارائه شده است.

قرار گرفتن این فصل در فرمت بودجه باعث می‌شود که سازمان تلاش نموده تا تراز نقدینگی خود را در طول سال حفظ کند و از بروز نوسانات شدید در موجودی نقدی جلوگیری نماید. در هر فصل، منابع نقدی شامل دریافت‌های حاصل از ورودیه‌ها، حق عضویت‌ها، درآمدهای خدماتی